Europos Parlamentas
2019-2024

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2023/2085(INI)

30.11.2023

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto

pateikta Konstitucinių reikalų komitetui

dėl Sutarties nuostatų dėl ES pilietybės įgyvendinimo
(2023/2085(INI))

Nuomonės referentė: Beata Kempa

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingą Konstitucinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pažymi, kad apie 50 mln. žmonių ES priklauso tautinėms ar kalbinėms mažumoms; pažymi, kad Komisija nesiėmė jokių teisėkūros veiksmų reaguodama į Europos piliečių iniciatyvą „Minority SafePack – milijonas parašų už įvairovę Europoje“, nepaisydama to, kad jai pritarė didelė dauguma EP narių;

2. pažymi, kad teisė laisvai judėti ir naudojimasis ja yra ypač svarbūs ES pilietybės požiūriu; pažymi, kad Šengeno erdvės sukūrimas yra vienas didžiausių Europos integracijos proceso laimėjimų ir labai sustiprina judėjimo laisvę ES; pažymi, kad Taryba savo 2011 m. birželio 9 d. išvadose patvirtino, kad Bulgarijos ir Rumunijos vertinimo procesas sėkmingai baigtas ir kad jos techniškai pasirengusios prisijungti prie Šengeno erdvės;

3. primena, kad ES pilietybė, remiantis ES sutartimis, yra glaudžiai susijusi su valstybės narės pilietybe, kurios suteikimas priklauso išimtinės kiekvienos valstybės narės kompetencijos sričiai; pažymi, kad ES pilietybę galima gauti tik gavus valstybės narės pilietybę;

4. mano, kad ES pilietybė apima bendrą Europos demokratinę tapatybę ir konkrečias su ja susijusias teises, pareigas ir laisves ir kad naudojimasis šiomis teisėmis stiprina piliečių ryšį su ES;

5. primena, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 20 straipsnyje Sąjungos pilietybė apibrėžiama kaip grindžiama valstybės narės pilietybe; pabrėžia, kad svarbu toliau taikyti šią sistemą net ir po galimų Sutarties peržiūrų ateityje;

6. ragina ES skatinti priimti Europos skaitmeninių teisių chartiją, įskaitant skaitmeninio pilietiškumo teises, remiantis Europos deklaracija dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų;

7. ragina Komisiją priimti naują komunikatą, kuriame būtų paaiškintos tam tikros pagrindinės Direktyvos 2004/38/EB[1] dėl ES piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi ES sąvokos, siekiant valstybėms narėms pateikti naujausias gaires, kurios galėtų padėti pagerinti direktyvos įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, taip suteikiant naudos ES piliečiams ir jų šeimos nariams;

8. ragina Komisiją nedelsiant pateikti pasiūlymą dėl Konsulinės apsaugos direktyvos[2] atnaujinimo ir tobulinimo, be kita ko, suteikiant ES delegacijoms aktyvesnį vaidmenį

[1] 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, OL L 158, 2004 4 30, p. 77.
[2] 2015 m. balandžio 20 d. Tarybos direktyva (ES) 2015/637 dėl koordinavimo ir bendradarbiavimo priemonių, skirtų neatstovaujamų Sąjungos piliečių konsulinei apsaugai trečiosiose šalyse palengvinti ir kuria panaikinimas Sprendimas 95/553/EB (OL L 106, 2015 4 24, p. 1).

padedant nepakankamai atstovaujamiems ES piliečiams, gyvenantiems ar keliaujantiems už ES ribų;

9. ragina Tarybą ir Europos Vadovų Tarybą imtis būtinų veiksmų, siekiant užtikrinti, kad šalims, kurios atitinka techninius kriterijus tapti Šengeno erdvės narėmis, būtų leista prisijungti, nes tai sudarytų visiems ES piliečiams galimybę naudotis judėjimo laisve ir sustiprintų Europos tapatybės jausmą;

10. ragina Komisiją aktyviai siekti abipusių susitarimų dėl vizų su ES nepriklausančiomis šalimis ir atitinkamomis valstybėmis narėmis, kad būtų užtikrintas vienodas požiūris ir laikomasi vizų režimo abipusiškumo principo, skatinant visų ES piliečių judumą ir teises;

11. ragina valstybes nares informuoti judžius ES piliečius, kai jie užsiregistruoja savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje, apie jų rinkimų teises ir rinkimų procedūras, susijusias su Europos Parlamento ir vietos savivaldos rinkimais, ir suteikti jiems galimybę nedelsiant užsiregistruoti kaip rinkėjams;

12. primygtinai ragina Tarybą skubiai priimti pervarstytas Tarybos direktyvą dėl judžių Sąjungos piliečių rinkimų teisių Europos Parlamento rinkimuose[3] ir Tarybos direktyvą dėl judžių Sąjungos piliečių rinkimų teisės vietos savivaldos rinkimuose[4], suderintas su Europos Parlamento patvirtinta pozicija;

13. pabrėžia, kad ES institucijos turėtų skatinti didesnį informuotumą, žinias ir supratimą apie ES pilietybės suteikiamas teises ir laisves ir kad vis dar esama esminių ES pilietybės praktinio taikymo trūkumų; mano, jog, norint geriau išnaudoti ES pilietybės potencialą, ES turėtų imtis veiksmų, kad užtikrintų pamatinių ES vertybių teisių apsaugą; primena, kad mažumų, įskaitant tautines ir kalbines mažumas. apsauga yra pagrindinė vertybė ir kartu vienas iš svarbiausių Europos Sąjungos uždavinių;

14. ragina valstybes nares kuo labiau padidinti visų savo piliečių, įskaitant socialiai pažeidžiamas grupes, dalyvavimą stiprinant jų rinkimų teises rengiant informuotumo didinimo kampanijas, skatinant juos dalyvauti viešose diskusijose ir įgyvendinant tinkamas priemones, pritaikytas prie jų nacionalinių balsavimo procedūrų, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos balsuoti asmenims, kurie priklauso marginalizuotoms, mažumų ar pažeidžiamoms grupėms ir patiria sunkumų balsuodami, pvz., suteikiant galimybę pasirinkti rinkimų apylinkes ir naudoti pagalbines technologijas, formatus ir metodus; be to, ragina valstybes nares leisti neįgaliesiems jų prašymu pasinaudoti jų pasirinkto asmens pagalba balsuojant ir stengtis suteikti galimybę balsuoti paštu ir galbūt toliau sudaryti sąlygas fiziniam balsavimui, balsavimui pagal įgaliojimą ir elektroniniam bei internetiniam balsavimui;

15. ragina valstybes nares priimti priemones, kad jų rinkimų procesuose nebūtų

[3] Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatoma išsami Sąjungos piliečių, gyvenančių valstybėje narėje ir neturinčių jos pilietybės, naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose tvarka (COM(2021)0732).

[4] Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatoma išsami Sąjungos piliečių, gyvenančių valstybėje narėje ir neturinčių jos pilietybės, naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti vietos savivaldos rinkimuose tvarka (COM(2021)0733).

ekstremizmo, dezinformacijos platinimo ir išorinio kišimosi;

16. primena, kad teisės dalyvauti demokratiniame gyvenime ir pareigos užtikrinti, kad sprendimai būtų priimami kuo atviriau ir kuo arčiau piliečių, apsaugą užtikrina Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnis; ragina ES institucijas ir valstybes nares užtikrinti pakankamai laiko viešoms konsultacijoms bei skaidrumą ir savo iniciatyva skelbti viešus dokumentus;

17. ragina Tarybą ir Komisiją atnaujinti derybas dėl Reglamento (EB) Nr. 1049/2001[5] peržiūros siekiant užtikrinti, kad ES piliečiai galėtų visapusiškai pasinaudoti savo teise susipažinti su dokumentais ir tikrinti ES institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų veiklą.

18. ragina valstybes nares palaipsniui visiškai nutraukti pilietybės suteikimo investuotojams programas ir bet kokias kitas panašias nacionalines sistemas ar programas, pagal kurias įgyjama jų pilietybė ir tiesiogiai ar netiesiogiai parduodama ES pilietybė, nes jos kelia prieštaravimų etiniu, teisiniu ir ekonominiu požiūriais, yra natūraliai nesuderinamos su lojalaus bendradarbiavimo principu, kenkia pačiai ES pilietybės koncepcijai ir pažeidžia ES principus ir vertybes; primena, kad šios sistemos kelia keletą rimtų pavojų Sąjungos piliečių saugumui, pvz., dėl pinigų plovimo ir korupcijos; mano, kad bendrų normų, taikomų leidimo gyventi suteikimo finansiniams investuotojams schemoms, trūkumas irgi gali kelti saugumo riziką, ir prisidėti prie kenkimo Sąjungos vientisumui;

19. smerkia tai, kad visoje ES vis dar diskriminuojama dėl įvairių priežasčių; primena, kad ES Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsniu draudžiama diskriminacija bet kokiu pagrindu, pavyzdžiui, dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitų pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos; pakartoja, kad reikia kovoti su diskriminacija pažeidžiamoms grupėms ir mažumoms priklausančių asmenų atžvilgiu, taip pat pakartoja raginimą sukurti visapusišką ES apsaugos sistemą įtraukiant esamas tarptautinės teisės priemones ir vadovaujantis geriausios įrodytos praktikos ES pavyzdžiais;

20. ragina, pagal SESV 25 straipsnį, parengti ES pilietybės statutą, kuriame būtų pateikiamas esamų pilietybės teisių sąrašas, jos atnaujinamos ir nustatomos naujos teisės; primena, kad ES pilietybės statutas turėtų būti rengiamas ir šios naujos teisės atnaujinamos vadovaujantis Sutarčių nuostatomis;

21. ragina į ES pilietybės statutą įtraukti horizontaliąją nediskriminavimo sąlygą kaip papildomą lygybės užtikrinimo įgyvendinant pilietybės teises priemonę, siekiant užtikrinti vienodo lygio apsaugą Sąjungoje remiantis SESV 19 straipsniu pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms priklausantiems asmenims;

22. ragina Komisiją atsižvelgti į šiuos pasiūlymus būsimoje 2023 m. ES pilietybės ataskaitoje ir imtis būtinų veiksmų jiems įgyvendinti laikantis SESV 25 straipsnyje nustatytos procedūros.

[5] 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	28.11.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 48 –: 9 0: 5
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Damien Carême, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Pina Picierno, Birgit Sippel, Tineke Strik, Annalisa Tardino, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Daniel Freund, José Gusmão, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Matjaž Nemec, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Kostas Papadakis, Silvia Sardone, Paul Tang, Petar Vitanov, Axel Voss, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Mathilde Androuët, Margrete Auken, Traian Băsescu, Tom Berendsen, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Pär Holmgren, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Riho Terras

PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTĖ GAVO INFORMACIJOS

Nuomonės referentė, rengdama šią nuomonę, iki jos priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Pranešėja pareiškia, kad negavo jokios informacijos iš jokio subjekto ar asmens..

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėja.

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

48	+
PPE	Traian Băsescu, Tom Berendsen, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Lena Düpont, Rosa Estaràs Ferragut, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Antonius Manders, Nadine Morano, Janina Ochojska, Axel Voss, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Pina Picierno, Birgit Sippel, Paul Tang, Petar Vitanov, Elena Yoncheva
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in ‘t Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Maite Pagazaurtundúa, Yana Toom
Verts/ALE	Margrete Auken, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Daniel Freund, Pär Holmgren, Tineke Strik
ECR	Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa

9	-
PPE	Rasa Juknevičienė, Riho Terras
ID	Mathilde Androuët, Annika Bruna, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
The Left	Cornelia Ernst
NI	Kostas Papadakis, Milan Uhrík

5	0
ID	Silvia Sardone, Annalisa Tardino
The Left	Malin Björk, Clare Daly, José Gusmão

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė